การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

The Academic Administration of the School Administrators Affecting the Learners' Quality in the Schools under Samut Prakan Primary Educational Service Area Office 2

จิตราภรณ์ ร่วมจิตร นิวัตต์ น้อยมณี และกัมปนาท วัชรธนาคม
Chittraporn Ruamjit, Niwat Noymanee, and Kampanat Watcharatanakon

การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ
Educational Administration, the Graduate School, Bangkok Suvarnabhumi University
E-mail: mini.mint2536@gmail.com
Received: June 28, 2023; Revised August 12, 2023; Accepted: August 18, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยในนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและระดับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 และ 2) ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำนวน 291 คน ได้มาจากการใช้ตารางสำเร็จรูปของแครซี่และมอร์แกน และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าอำนาจการพยากรณ์ .618 แสดงว่าการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสามารถพยากรณ์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาได้ร้อยละ 61.80 และผลการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ดีที่สุดที่ส่งผลต่อระดับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา มีจำนวน 2 ตัว ได้แก่ การพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (X_5) และการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (X_3) สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์คะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ ดังนี้

ในรูปแบบคะแนนดิบ $Y = 1.142 + .416 (X_5) + .241 (X_3) + 111(X_1) + .052 (X_4) + .050 X_2) + (-.161) (X_6)$
ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน $Z = .508 (X_5) + .258 (X_3) + 112(X_1) + .065 (X_4) + .056 (X_2) + (-.176) (X_6)$

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษา คุณภาพผู้เรียน

Abstract

The objectives of the research were 1) to study the academic administration levels of the school administrators and the levels of the learners' quality in the schools under Samut Prakan Primary Educational Service Area Office 2 and 2) to study the academic administration of the school administrators affecting the learners' quality in the schools under Samut Prakan Primary Educational Service Area Office 2. The samples were 291 government teachers under Samut Prakan Primary Educational Service Area Office 2. They were randomized by stratified sampling. The sample size was determined by Krejcie and Morgan Table. The research instrument was a questionnaire. The statistics used were frequency, percentage, mean, standard deviation, and stepwise multiple regression analysis.

The research findings were as follows.

1. The academic administration of the school administrators under Samut Prakan Primary Educational Service Area Office 2 in the overall was at a high level and the learners' quality in the schools under Samut Prakan Primary Educational Service Area Office 2 in the overall was at a high level.

2. The academic administration of the school administrators affected the learners' quality in the schools with the statistical significance at the level of .05 and the predictive power was 0.618. These findings showed that the administration of the school administrators could predict the academic administration of the schools by 61.80, and the findings of the analysis of the best of the academic administration of the school administrators affecting the learners' quality consisted of two variables: the development and the use of the technology media for education (X_5) and the development of the learning processes (X_3). The two variables could be used to write the predictive equations from the raw score and the standard score as follows:

the predictive equation from the raw score:

$$Y= 1.142 + .416 (X_5) + .241 (X_3) + 111(X_1) + .052 (X_4) + .050 (X_2) + (-.161) (X_6)$$

the predictive equation from the standard score:

$$Z = .508 (X_5) + .258 (X_3) + 112(X_1) + .065 (X_4) + .056 (X_2) + (-.176) (X_6)$$

Keywords: Academic Administration, School Administrators, Learners' Quality

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และ(ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ได้บัญญัติความสำคัญของการจัดการศึกษาใน มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มาตรา 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลักการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง และมาตรา 22

การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในฐานะผู้นำทางการศึกษาที่ต้องขับเคลื่อนการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติได้กำหนด (สำนักงานเลขาธิการการศึกษา, 2564) โดยสถานศึกษาต้องมีการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาโดยเฉพาะด้านวิชาการ เพราะเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและเป็นตัวบ่งชี้มาตรฐานการจัดการศึกษาของสถานศึกษา จากศึกษาขอบข่ายการบริหารงานวิชาการจากนักวิชาการหลายท่าน สามารถสังเคราะห์ขอบข่ายการดำเนินงานวิชาการได้ 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการวางแผนงานวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และด้านการวัดผลและประเมินผล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561; สารินทร์ เอี่ยมครอง, 2561; ปาริยฉัตร โชติขันธ์, 2560; พรรษมน พินทุสมิต, 2560; อภิชา พุ่มพวง, 2559; อุทัย บุญประเสริฐ, 2557) ซึ่งผลผลัพธ์ที่สะท้อนให้เห็นถึงความสามารถด้านวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและคุณภาพด้านวิชาการของสถานศึกษา คือ คุณภาพผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วย 2 ด้าน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางเรียน และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561) เพื่อทำให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ จึงมีความจำเป็นที่ผู้บริหาร ครูและบุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ต้องร่วมกันการวางแผนการจัดการศึกษาคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอันนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายสูงสุดของการจัดการศึกษา (สุกัญญา แช่มช้อย, 2565)

ดังนั้นเป็นเข้าใจปัญหาและแสวงหาแนวทางแก้ไขปัญหาในภาพรวมต่อไป โดยเฉพาะงานวิชาการเพราะเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยตรง และเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญและดำเนินการพัฒนาโดยเร็ว ผู้วิจัยในฐานะนักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา และเป็นครูผู้รับผิดชอบงานวัดและประเมินผลของสถานศึกษา จึงศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 เพื่อทราบระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและระดับคุณภาพผู้เรียนและทราบปัจจัยการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นข้อมูลแนวทางการวางแผนพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและระดับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2
2. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 1,134 คน

ตัวอย่าง ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำนวน 291 คน

ได้มาจากการกำหนดขนาดตัวอย่างด้วยการเปิดตารางเครซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) ดำเนินการสุ่มโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ด้วยการจับฉลาก (Lottery method) โดยเริ่มจากการสุ่มหน่วยโรงเรียน และสุ่มครูในแต่ละโรงเรียนที่เป็นตัวอย่าง

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มี 6 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา (X_1) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน (X_2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (X_3) ด้านการนิเทศการศึกษา (X_4) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (X_5) และด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน (X_6)

ตัวแปรตาม ได้แก่ คุณภาพผู้เรียน มี 2 ด้าน คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นของครู จำนวน 1 ฉบับ มีค่าความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง .80–1.00 และมีค่าความเชื่อถือ (α) ทั้งฉบับเท่ากับ .89 แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาใน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

ตอนที่ 3 มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ใน 2 ด้าน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จัดเตรียมแบบสอบถาม และทำหนังสือขอความร่วมมือจากภาควิชา ส่งไปยังโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างทางไปรษณีย์พร้อมเครื่องมือวิจัย

1.1 ดำเนินการเก็บข้อมูล โดยผู้ตอบแบบสอบถามสามารถส่งข้อมูลกลับคืนให้ผู้วิจัย 2 ช่องทาง คือ ช่องทางไปรษณีย์และตอบกลับในรูปแบบออนไลน์ (Google Drive) ตามวัน เวลาที่ผู้วิจัยได้ประสานงานและนัดหมายไว้

1.2 นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมข้อมูลจากการตอบกลับทางไปรษณีย์มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบ แล้วตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ และตรวจผลการตอบผ่านช่องทาง Google Drive

1.3 นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ และรายงานผลการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและระดับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S)

3. วิเคราะห์การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป พบว่า มีผู้ให้ข้อมูลเป็นครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ทั้งหมด จำนวน 291 คน คิดเป็นร้อยละ100 จำแนกเป็นเพศหญิง จำนวน 238 คน คิดเป็นร้อยละ 81.8 และเพศชาย จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 18.2 มีอายุ 41-50 ปี จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 34.4 ที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 10.3 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 57.7 ปริญญาโท จำนวน 109 คน 37.5 และระดับปริญญาเอก มีจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 4.8 มีประสบการณ์ทำงานไม่เกิน 5 ปี จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 33.30 มีประสบการณ์ทำงานในช่วง 6-10 ปี มีจำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 33.30 และมีประสบการณ์ทำงาน 26 ปีขึ้นไป จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 3.4

2. ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและระดับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 พบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.38, S.D. =.61) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับ มาก ทั้ง 6 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($\bar{x}$ = 4.47, S.D.= .57) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ($\bar{x}$ = 4.44, S.D.= .60) ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{x}$ = 4.43, S.D.= .58) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ($\bar{x}$ = 4.37, S.D.= .59) ด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{x}$ = 4.31, S.D.= .67) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสุดท้าย คือด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{x}$ = 4.26, S.D.= .65) ตามลำดับ ในส่วนของระดับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 พบว่า ระดับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.20, S.D. = .59) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้ง 2 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ($\bar{x}$ = 4.33, S.D. = .59) และด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน ($\bar{x}$ = 4.07, S.D. = .59) ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) และค่าอำนาจจำแนกการพยากรณ์ (R Square) พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ .618 และมีค่าอำนาจการพยากรณ์ เท่ากับ . 786 หมายความว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาทั้งหมดร่วมกันพยากรณ์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาได้ร้อยละ 78.60 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ของตัวแปรสมการพยากรณ์ พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ที่ดีที่สุดคือ การพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (X_5) มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบเท่ากับ .416 และมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานเท่ากับ .508 รองลงมาคือ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (X_3) มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบเท่ากับ .241 และมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานเท่ากับ .258 ส่วนตัวแปรที่ไม่สามารถพยากรณ์คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา คือ การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา (X_6) มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

เท่ากับ .111 และมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานเท่ากับ .112 การนิเทศการศึกษา (X_4) มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบเท่ากับ .052 และมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานเท่ากับ .065 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน (X_2) มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบเท่ากับ .050 และมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานเท่ากับ .056 การวัดประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน (X_6) มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบเท่ากับ -.161 และมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานเท่ากับ -.176 ตามลำดับ สามารถสร้างสมการพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$Y = 1.142 + .416 (X_5) + .241 (X_3) + .111(X_1) + .052 (X_4) + .050 (X_2) + (-.161) (X_6)$$

$$Z = .508 (X_5) + .258 (X_3) + .112 (X_1) + .065 (X_4) + .056 (X_2) + (-.176) (X_6)$$

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย การบริหารงานวิชาการของของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

ประเด็นที่ 1 การบริหารงานวิชาการของของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.38, S.D. =.61) ทั้งนี้อาจเนื่องจาก งานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดจึงให้ความสำคัญและพยายามในการพัฒนางานวิชาการให้เป็นงานหลักของสถานศึกษาจริงๆ โดยมีการพัฒนาประสิทธิภาพในงานบริหารงานในแต่ละขอบข่าย อันได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบท การส่งเสริมครูให้ได้รับการอบรมในด้านการจัดการเรียนการสอน การทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาผู้เรียน การพัฒนาสื่อเทคโนโลยีการจัดการเรียนการสอน การนิเทศ กำกับและติดตามการจัดการเรียนการสอนของครูเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับกับงานวิจัยของนิรุทธ์ น่วมรัศมี และดำรงค์ เบญจคีรี (2565) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของนูรไลลา หลังปูเต๊ะ (2565) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายทุ่งยางแดงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ประเด็นที่ 2 ระดับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.20, S.D. =.59) ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาได้ใช้ความรู้ความสามารถในการส่งเสริม พัฒนาและขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายการศึกษาของหลักสูตรและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการว่าต้องการให้คนไทยมีความสมบูรณ์ทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข อีกทั้งยังเป็นการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 ในมาตรฐานที่ 1 คุณภาพผู้เรียน สถานศึกษาจึงเล็งเห็นความสำคัญของผู้เรียนและขับเคลื่อนการจัดการศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีคุณภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของกีรติ ฉิมพุฒ, สุพัฒนา หอมบุปผา และสาธร ทรัพย์รวงทอง (2565) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร พบว่า ระดับคุณภาพผู้เรียน ในภาพรวม

อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของอังคณา มาศเมฆ (2557) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง คุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 พบว่า คุณภาพผู้เรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ประเด็นที่ 3 ตัวแปรที่ดีที่สุดที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ประกอบด้วย การพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (X_5) และการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (X_3) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก

1) การพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เป็นหนึ่งในขอบข่ายงานของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่กำลังก้าวเข้าสู่ยุคศตวรรษที่ 21 ซึ่งผู้เรียนจะต้องมีความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยี โดยสถานศึกษามีการจัดโครงการและกิจกรรมต่างๆที่จะผลักดันให้ครูมีความรู้ความสามารถในด้านเทคโนโลยี ส่งเสริมให้ครูผู้สอนผลิต และพัฒนาสื่อนวัตกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน มีการประเมินการใช้สื่อและเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง และนำผลการประเมินมาปรับปรุง อีกทั้งยังมีการจัดหาสื่อเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนและพัฒนางานวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุกัญญาโสภี ใจกล่ำ และณริศรา พฤกษะวัน (2565) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับประถมศึกษาตอนปลายด้วยสื่อวีดิทัศน์เทคโนโลยีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชาศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม พบว่า 1) ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 มีผลการเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้นหลังจากเรียนรู้ด้วยสื่อวีดิทัศน์เทคโนโลยีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) โดยผลการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนถึง 7.28 คะแนน เดิมคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน คือ 14.52 คะแนน และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนมากขึ้นถึง 21.8 คะแนน เมื่อเทียบค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 14.52, 21.80) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S = 3.06, 3.03) และค่าสถิติทดสอบค่าที (t-test= 17.24) พบว่า ผู้เรียนได้รับความรู้ที่เพิ่มขึ้นโดยคะแนนสอบหลังเรียนของผู้เรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของวราพร สินศิริ (2564) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานนทบุรี พบว่า 1) ระดับการบริหารงานวิชาการในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เป็นหนึ่งในขอบข่ายงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยกำหนดนโยบายให้ครูผู้สอนออกแบบและพัฒนาการจัดการเรียนการรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน ส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการ กับหลายวิชา มีการติดตามการดำเนินการจัดทำแผนการเรียนรู้ของครูผู้สอน ตรวจสอบและประเมินผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนเรียนรู้ในสถานที่ใหม่ ๆ อันนำไปสู่การส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศราวุธ สุวรรณวรบุญ และธีร หฤทัยธนาสันติ์ (2562) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนส่งผลต่อคุณภาพการสอนของครูโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาพร กล่อมมะโน และพรเทพ รู้แผ (2564) ได้ทำการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่าพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ และประเมินผลการสอนของครูส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ ระดับ .05

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังพบตัวแปรพยากรณ์ที่ไม่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา (X_1) การนิเทศการศึกษา (X_2) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน (X_3) การวัดประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน (X_4) ทั้งนี้อาจเนื่องจาก การดำเนินงานในขอบข่ายงานดังกล่าวเป็นกระบวนการที่สถานศึกษามีการปฏิบัติอย่างชัดเจน

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 การบริหารงานวิชาการของของผู้บริหารสถานศึกษาด้านดังกล่าวจึงไม่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา และสอดคล้องกับนฤมล ปากดีสี, สวัสดิ์ โพธิวัฒน์ และละม้าย กิตติพร (2560) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า ปัจจัยด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาการนิเทศการศึกษาการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนไม่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการศึกษา พบว่า การบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสุดท้าย การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารควรส่งเสริม สนับสุนให้ครูและบุคคลกรมีความสามารถและความเชี่ยวชาญในด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. จากผลการศึกษาพบว่า การบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ดังนั้นสถานศึกษาจึงควรพัฒนาการบริหารงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนโดยภาพรวม ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา จึงควรให้ความสำคัญกับการการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีความหลากหลายเพื่อให้คุณภาพของผู้เรียนดีขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยการบริหารงานที่สัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

2. ควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับ การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การนิเทศการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน การวัดประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา เนื่องจากผลการศึกษาครั้งนี้พบว่าตัวแปรดังกล่าวไม่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

3. ควรศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านเป็นอย่างสูงที่ทำให้วิทยานิพนธ์สมบูรณ์ที่สุดทางคุณค่าวิชาการ

เอกสารอ้างอิง

กีรติ ฉิมพุฒ, สุพัฒนา หอมบุปผา และสาธร ทรัพย์รวงทอง. “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร,” **วารสารครุศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์**. 5, 2 (พฤษภาคม–สิงหาคม 2565): 135-144.

นิรุทธ์ น่วมรัศมี และดำรงค์ เบญจคีรี. “การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1,” **วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร**. 13, 2 (กรกฎาคม–ธันวาคม 2565): 1-12.

นูรไลลา หลังปูเต๊ะ. **การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายทุ่งยางแดง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานีเขต 3.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, 2565.

ปาริฉัตร โชติขันธ์. **กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2560.

พรรษมน พินทุสมิต. **การปฏิบัติงานด้านการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับ ประถมศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 2560.

เลขาธิการการศึกษา, สำนักงาน. **การติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประเทศไทย,** กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564.

วราพร สินศิริ. “การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานนทบุรี,” **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**. 7, 3 (กันยายน–ธันวาคม 2564): 129-146.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. **แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561.** กรุงเทพฯ: เอ็น.เอ.รัตนะเทรดดิ้ง, 2561.

ศราวุธ สุวรรณวรบุญ และธีร หฤทัยธนาสันติ์. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้,” **วารสารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์**. 30, 3 (กันยายน–ธันวาคม 2562): 1-15.

สารินทร์ เอี่ยมครอง. **แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5.** วิทยานิพนธ์ครุศาสร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, 2561.

สุภาพร กล่อมมะโน และพรเทพ รู้แผ. “พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1,” **วารสารมหาจุฬาวิชาการ**. 8, 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2564): 172-187.

สุกัญญา แช่มช้อย. **การบริหารงานวิชาการที่ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคพลิกผัน.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2565.

สุกัญญาโสภี ใจกล่ำ และณริศรา พฤกษะวัน. “ผลการเรียนรู้ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลายด้วยสื่อวีดิทัศน์เทคโนโลยี การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชาศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม,” **วารสารอักษราพิบูล**. 3, 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2565): 81-98.

อังคณา มาศเมฆ. **การบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2557.

อุทัย บุญประเสริฐ. **หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน.** กรุงเทพฯ: เอสดีเพรส, 2557.

อภิชา พุ่มพวง. **ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6.** วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา, 2559.

Krejcie, R. V. and D. W. Morgan, “Determining size for research activities,” **Educational and Psychological Measurement**. 30, 3 (September, 1970): 607-610.